

EBA/GL/2014/06

2014. július 18.

Iránymutatások

a helyreállítási tervek részeként alkalmazandó forgatókönyvekről

Az EBH iránymutatásai a helyreállítási tervek részeként alkalmazandó forgatókönyvekről

Az iránymutatás jogállása

1. E dokumentum az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. november 24-i 1093/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: *EBH-rendelet*) 16. cikkének rendelkezéseivel összhangban kiadott iránymutatásokat tartalmaz. Az EBH-rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint a hatáskörrel rendelkező hatóságok és a pénzügyi intézmények minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak.
2. Az iránymutatás rögzíti az EBH álláspontját azzal kapcsolatban, hogy mi a megfelelő felügyeleti gyakorlat a Pénzügyi Felügyeletek Európai Rendszerében, és miként kell alkalmazni az uniós jogot egy adott területen belül. Az EBH ezért elvárja, hogy minden hatáskörrel rendelkező hatóság és pénzügyi intézmény megfeleljen a neki címzett iránymutatásoknak. Az iránymutatások hatálya alá tartozó, hatáskörrel rendelkező hatóságok azzal tesznek eleget az iránymutatásoknak, hogy azokat megfelelően beépítik saját felügyeleti gyakorlatukba (például saját jogi kereteik vagy felügyeleti folyamataik módosításával), beleértve azon eseteket is, amelyekben az iránymutatás címzettjei elsősorban az intézmények.

Adatszolgáltatási követelmények

3. Az EBH-rendelet 16. cikkének (3) bekezdése értelmében a hatáskörrel rendelkező hatóságok 2014. szeptember 18-ig kötelesek tájékoztatni az EBH-t arról, hogy megfelelnek-e vagy kívánnak-e felelni ennek az iránymutatásnak, és ha nem, a meg nem felelés indokairól. Amennyiben a fenti határidőig ilyen értesítés nem érkezik, az EBH úgy tekinti, hogy a szóban forgó hatáskörrel rendelkező hatóság nem felel meg az iránymutatásoknak. Az értesítéseket „EBA/GL/2014/06” hivatkozással az V. fejezetben szereplő formanyomtatványon kell megküldeni a compliance@eba.europa.eu címre. Az értesítést olyan személynek kell benyújtania, aki megfelelő felhatalmazással rendelkezik arra nézve, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság nevében nyilatkozzon a megfelelésről.
4. Az értesítéseket a 16. cikk (3) bekezdésével összhangban az EBH honlapján közzéteszik.

I. cím – Tárgy és hatály

5. Ezen iránymutatások a 2014/59/EU irányelv¹ helyreállítási tervre vonatkozó 5. cikkének (6) bekezdése, valamint 7. cikkének (6) bekezdése vonatkozásában alkalmazandók, súlyos makrogazdasági és pénzügyi stresszhelyzetre vonatkozó forgatókönyvek körét határozzák meg.
6. A forgatókönyvek összeállításának célja olyan feltételezett események körének meghatározása, amelyek alapján a helyreállítási lehetőségek hatásosságát és a helyreállítási tervben szereplő mutatók megfelelőségét tesztelhetik.
7. Ezen iránymutatásokat a 2014/59/EU irányelv 4. cikkében szereplő egyszerűsített kötelezettségekre vonatkozó előírások figyelembe vételével kell alkalmazni.

II. cím – A forgatókönyvekre vonatkozó követelmények

A forgatókönyvek kialakításának elvei

8. A forgatókönyvek körének legalább három forgatókönyvet kell magában foglalnia annak érdekében, hogy egy rendszerszintű eseményre, egy egyedi okokra visszavezethető eseményre, valamint rendszerszintű és egyedi okokra visszavezethető események kombinációjára is kiterjedjen.
9. Minden egyes forgatókönyvet úgy kell kialakítani, hogy megfeleljen az alábbi követelmények mindegyikének:
 - a. a forgatókönyvnek az érintett intézmény vagy csoport szempontjából leginkább releváns eseményeken kell alapulnia, figyelembe véve – egyéb vonatkozó tényezők mellett – annak üzleti és finanszírozási modelljét, tevékenységeit és szerkezetét, méretét és más intézményekkel, illetve általánosságban a pénzügyi rendszerrel fennálló kapcsolatrendszerét, továbbá különösen az intézmény vagy csoport feltárt sérülékeny pontjait és gyengeségeit;
 - b. a forgatókönyvnek olyan eseményeket kell előrevetítenie, amelyek bekövetkezése az intézmény vagy csoport fizetéképtelenségének veszélyével fenyegetne, amennyiben nem tennének időben helyreállítási intézkedéseket; valamint
 - c. a forgatókönyvnek rendkívüli, de elképzelhető eseményeken kell alapulnia.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 2014/59/EU irányelve a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (HL L 173., 2014. 6. 12., 190. o.).

10. Minden forgatókönyvnek tartalmaznia kell legalább - az eseményeknek az intézmény vagy csoport - alábbiakban felsorolt aspektusaira gyakorolt hatásának értékelését:
- rendelkezésre álló tőke;
 - rendelkezésre álló likviditás;
 - kockázati profil;
 - jövedelmezőség;
 - működés, ideértve a fizetési és elszámolási műveleteket;
 - jó hírnév.
11. A fordított stressz tesztek kiindulópontként szolgálhatnak olyan forgatókönyvek kidolgozása esetében, amelyek csupán „nemteljesítés-közeli” helyzeteket vizsgálnak – azaz olyan helyzeteket, amelyekben a helyreállítási intézkedések sikeres véghezvitelének hiányában az intézmény vagy csoport üzleti modellje életképtelenné válna.

Pénzügyi stresszhelyzeti forgatókönyvek

12. Az arányosság elvét figyelembe véve a forgatókönyvek számának arányosnak kell lennie különösen az intézmény vagy csoport üzleti tevékenységének jellegével, méretével, a más intézményekkel és általánosságban a pénzügyi rendszerrel fennálló kapcsolatrendszerével, valamint finanszírozási modelljeivel.
13. Legalább egy forgatókönyvet kell kidolgozni az alábbi típusú események mindegyike tekintetében:
- „rendszerszintű esemény”, azaz olyan esemény, amelynek súlyos hátrányos következményei lehetnek a pénzügyi rendszerre vagy a reálgazdaságra;
 - „egyedi okokra visszavezethető esemény”, vagyis olyan esemény, amelynek súlyos hátrányos következményei lehetnek egy adott intézményre, egy adott csoportra vagy egy csoport egy intézményére; továbbá
 - egyidejűleg és egymással kölcsönhatásban bekövetkező, rendszerszintű és egyedi okokra visszavezethető események kombinációja.

14. A tőkekövetelmény-irányelv ² 131. cikkének megfelelően meghatározott globálisan rendszerszinten jelentős intézmények és egyéb rendszerszinten jelentős intézmények tekintetében háromnál több forgatókönyvet kell meghatározni.
15. A forgatókönyveknek lassú és gyors lefolyású kedvezőtlen eseményeket egyaránt magában kell foglalnia.
16. Mind a rendszerszintű, mind az egyedi okokra visszavezethető eseményeknek a 9. bekezdés (a) pontjában foglaltaknak megfelelően az adott intézmény vagy csoport szempontjából leginkább releváns eseményekre kell vonatkozniuk. A forgatókönyveknek éppen ezért a 17. és 18. bekezdésben meghatározottaktól eltérő eseményeken kell alapulniuk, amennyiben az utóbbiak a 9. bekezdés (a) pontjában meghatározottak szerint kevésbé relevánsak az adott intézmény vagy csoport szempontjából.

Rendszerszintű események

17. A rendszerszintű eseményeken alapuló forgatókönyvek esetén legalább a következő rendszerszintű események relevanciáját kell figyelembe venni:
 - a. jelentős partner/szerződő felek pénzügyi stabilitást érintő fizetéseképtelensége;
 - b. a bankközi hitelezési piacon rendelkezésre álló likviditás csökkenése;
 - c. megnövekedett országgockázat és általános tőkekiáramlás az intézmény vagy csoport tevékenysége szempontjából jelentős országból;
 - d. az eszközök árainak kedvezőtlen mozgásai egy vagy több piacon;
 - e. makrogazdasági visszaesés.

Egyedi okokra visszavezethető események

18. Az egyedi okokra visszavezethető eseményeken alapuló forgatókönyvek esetén legalább a következő események relevanciáját kell figyelembe venni:
 - a. jelentős partner/szerződő felek fizetéseképtelensége;
 - b. az intézmény vagy csoport jó hírnevének csorbulása;
 - c. súlyos likviditáskiáramlás;

² Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 2013/36/EU irányelve a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013. 6. 27., 338. o)

- d. azon eszközök árainak kedvezőtlen mozgásai, amelyekben az intézmény vagy csoport elsősorban kitettséggel rendelkezik.
- e. súlyos hitelezési veszteségek;
- f. működési kockázatból adódó súlyos veszteség.

III. cím – Végső rendelkezések és átültetés

19. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak és az intézményeknek a következők közül a korábban bekövetkező időpontig biztosítaniuk kell az ezen iránymutatásoknak történő megfelelést:
- a. 2015. január 1.;
 - b. a 2014/59/EU irányelv 5. bekezdésének (6) cikkét, valamint 7. cikkének (6) cikkét átültető rendelkezések adott hatáskörrel rendelkező hatóság tagállama általi alkalmazásának időpontja.